

Nekatere tehnične izume Arabcev so tudi po propadu arabske države še dolga stoletja uporabljali v sušnih pokrajinah JUGOZHODNE AZIJE, SEVERNE AFRIKE in na PIRENEJSKEM POLOTOKU.

Vodno kolo - NORIA - dviguje vodo iz reke v akvadukt

KRIŽARSKÉ VOJNE 11. - 13. stol

Vzroki in povod

V bitki pri Manzikertu leta 1071 Seldžuki hudo porazijo bizantinsko in zajamejo cesarja Romana IV. Diogena

V drugi polovici 11. stoletja turški Seldžuki ogrožajo Bizanc.

Obseg bizantinske države, v času, ko jo ogrožajo Seldžuki.

Bizantinskemu cesarju Alekseju I. ni preostalo drugega kot da je prosil za pomoč papeža. Papež Urban II. je v tem videl priložnost da si pridobi nadoblast nad bizantinsko cerkvijo.

Ravno pred tem (leta 1077) turški Seldžuki zasedejo Jeruzalem, sveto krščansko mesto, ki je v rokah Arabcev že od leta 637.

**Papež je evropske plemiče pozval
na vojno proti muslimanom.**

PREBERI ODLOMEK IN ODGOVORI NA VPRAŠANJA!

Nujno je, da brez obotavljanja odidete na pomoč bratom po veri, ki žive v deželah na vzhodu in ki so vas že večkrat prosili za to. Kot je večini od vas že znano, so njihove dežele napadli Turki. V Romanji se nezadržno širijo v škodo krščanskih dežel /... / Turki rušijo cerkve in uničujejo nebeško kraljestvo.

Vsem, ki bodo šli na pot in tam umrli, naj bo to na kopnem, nabodo morju ali pa v boju s pogani, bodo odpuščeni vsi grehi. Z oblastjo, ki jo imam od Boga samega, podeljujem to odpuščanje vsem, ki bodo odšli na to pot /... /

Iz govora papeža Urabana II., s katerim se je v Clermontu, 27. novembra 1095 obrnil na zbrane škofe in opate.

**Kako je papež izkoristil
priložnost, da bi si zagotovil
prevlado med kristjani?**

**Kaj je bilo obljubljeno vsem,
ki se bodo pohoda udeležili?**

**Na kaj je vplivala omenjena
obljuba?**

Na kaj je papež pozival vernike?

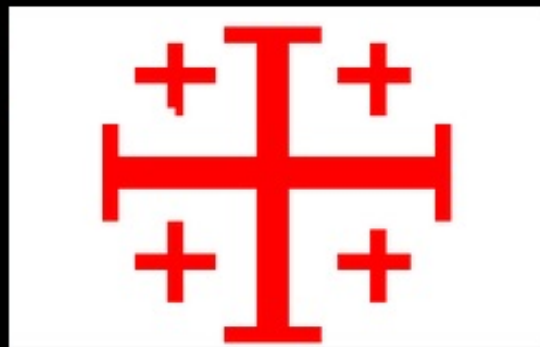
Kdo se je udeležil križarskih vojn?

- Odziv je bil nepričakovano visok, saj so se odzvali številni verniki, vsak s svojimi interesi:
- predvsem francoski in nemški fevdalci so si želeli pridobiti nova ozemlja na Bližnjem vzhodu,
  - italijanski fevdalci so želeli razširiti svoj pomorski vpliv na Bližnji vzhod,
  - trgovci so želeli bolje trgovati brez posredništva turških Seldžukov,
  - številni kmetje so si želeli osebne svobode,
  - goreči verniki so se borili za vero in osvoboditev Jeruzalema, pa tudi za pridobitev relikvij.

Na papežev poziv, naj iz rok muslimanov osvobodijo sveto mesto Jeruzalem je odgovorilo na tisoče evropskih kristjanov. Od vitezev, princev, romarjev in kmetov, ki so se odpravili na dolgo, bojovito romanje iz zahodne Evrope v Palestino. Vsi so se imenovali za **križarje**, v boj pa so najboljše opremljeni odhajali **vitezi**.

Tiste, ki so odšli na "sveto" poslanstvo so imenovali za križarje, ker so imeli na svojih oblačilih izvezen križ, ki so si ga v znak zaobljube prišili na oblačila. Tistim, ki so si nadeli **KRIŽ** ali dali za njegovo vbogajme je bila obljubljena odveza grehov.

Potek križarskih vojn

Vojne so potekale med 11. in 13. stoletjem. Bilo je več (7 večjih) vojaških pohodov, ki so bili po večini slabo vojaško pripravljeni in vodeni.

Zavzetje in pokoli v Maarat an Nomanu

V zvezi z dogodki v Maarat an Nomanu sta si obe poročili, zahodno (zgodovina prve križarske vojne neznanega kronista) in vzhodno (Ibn al Athir), podobni, vendar primere kanibalizma omenja le zapis neznanega kronista.

Vse to se je zgodilo v soboto, 11. decembra, v času večernic, ob sončnem zahodu. Bohemund je po tolmaču sporočil saracenskim vodjem, naj se zatečejo, oni, njihove žene in njihovi otroci, z vsem premoženjem v palačo, ki je stala ob mestnih vratih, in jim obljubil, da jim bo prizanesel.

Nato pa so naši vdrli v mesto. Pokradli so vse, kar so našli vrednega po hišah ali skrivališčih. Ko se je zdanilo, so pobijali vseprek, moške in ženske. Niti enega samega koticčka ni bilo v mestu, kjer ne bi bilo saracenskih trupel, in komajda je bilo mogoče hoditi po mestnih ulicah, ne da bi človek stopil na mrtveca. Bohemund je prijel vse tiste, ki jim je prej ukazal, naj se skrijejo v palačo. Vzel jim je vse, kar so imeli, zlato, srebro in dragocenosti.

Nekatere je dal pobiti, druge pa odpeljati v Antiohijo, da bi jih prodal za sužnje. Franki so se v tem mestu ustavili za mesec in štiri dni. Takrat je umrl tudi škof iz Orangea. Med našimi pa so bili tudi takšni, ki v mestu niso našli vsega, kar bi potrebovali. Bili smo že dolgo v tem mestu in bile so težave z oskrbo, saj izven mesta ni bilo moč najti prav ničesar, kar bi mogli še ukrasti. Zatorej so nekateri žagali trupla, v trebuhu so namreč tu in tam našli skrite bizantinske zlatnike.

Drugi pa so rezali človeško meso na koščke in si iz tega pripravljali hrano.

Zapis neznanega kronista

Franki zavzamejo Maarat an Noman

Franki so se spravili nad Maarat an Noman in ga začeli oblegati. Prebivalci mesta so se žilavo branili. Ko so Franki videli, kako trmasto in pogumno se branijo in kako vztrajno se bore, so zgradili lesen stolp, ki je segal do višine mestnega obzidja: od tam so napadali, pa muslimanom niso prizadejali nobene večje škode. Kljub temu pa so nekateri muslimani, ki sta se jih polastila strah in malodušje, tako da jim je upadel pogum, vendarle menili, da se bodo lažje branili, če se bodo utrdili v najvišjih stavbah v mestu. Odšli so torej z obzidja in pustili svoje mesto prazno. Drugi so jih v tem posnemali in tako je obzidje ostalo brez obrambe še na enem mestu. Tako je ena skupina sledila drugi, dokler ni obzidje ostalo popolnoma prazno. Franki so zlezli po lestvah. Ko so jih muslimani ugledali vrh obzidja, so se prestrašili in pozaprl v hiše.

Tri dni so Franki pobijali. Pobili so več kot sto tisoč ljudi in zajeli veliko število ujetnikov.

Ibn al Athir

Preberi besedilo in ugotovi, kašen značaj so imele križarske vojne? Kaj je križarje najbolj zanimalo? Kaj jih je gnalo v boj?

Križarji oblegajo Antiohijo.

Na novo nastale državice.

Po uspešnem vojaškem pohodu si krščanski vitezi razdelijo zasedeno ozemlje.

Po drugi križarski vojni turški vojskovodja Saladin leta 1187 ponovno zavzame Jeruzalem. Saladin za razliko od križarjev ne dovoli brezobzirnega ropanja in pobijanja prebivalcev mesta.

4. križarska vojna (1202-1204)

Vojska se zbere v Benetkah vendar nima denarja, da bi Benečanom plačala prevoz. V zameno jim na poti osvojijo hrvaško mesto Zadar. Na poti proti Bizancu jih pregnani prestolonaslednik prosi za pomoč. Križarji leta 1204 napadejo mesto in ga osvojijo. Ker od prestolonaslednika ne dobijo obljubljenega plačila mesto izropajo in zažgejo ...

Križarji oblegajo Bizanc

Vojaški pohodi krščanskih vojsk so bili neuspešni saj je vzhodno Sredozemlje in s tem Palestina in sveti kraščanski kraji ostali pod nadzorom muslimanov, bodisi Turkov oziroma Arabcev.

Saladin oblega Jeruzalem

V kateri državi leži mesto Jeruzalem danes?

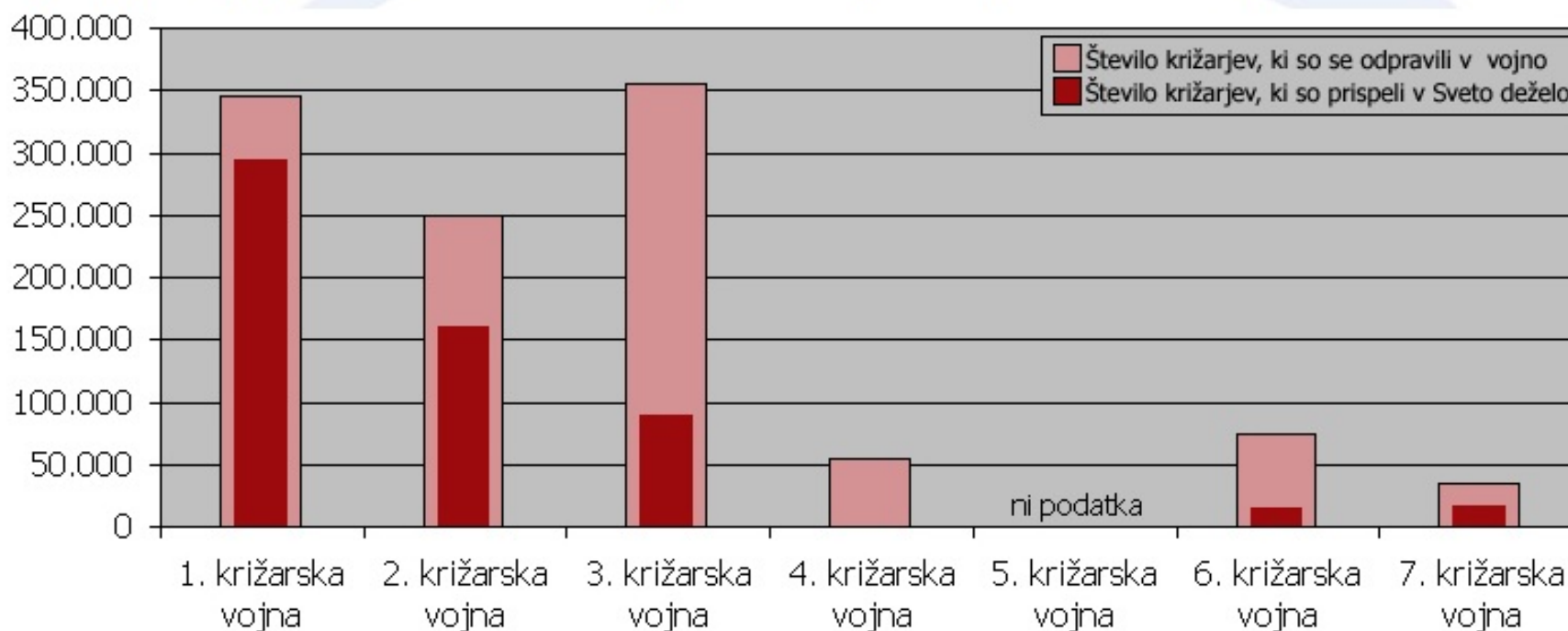
Kaj je značilno za veroizpoved prebivalcev te države?

Posledice križarskih vojn

Posledice na političnem področju

Križarske vojne, katerih osnovni namen je bil osvojitev Jeruzalema, so sčasoma vse bolj postajale **plenilski pohodi evropskih vitezov**. V imenu križarskih vojn so v Nemčiji pobijali pogane (predvsem Slované) in Jude, v Franciji pripadnike verskih ločin (albižane in katare) in v Španiji Arabce oz. Mavre.

Na političnem področju so plenilski pohodi križarjev še dodatno povečali razkol med zahodno, katoliško Evropo in pravoslavnim bizantinskim cesarstvom. **Ugled papežev je upadel**, ker so nekateri izmed njih izkoristili križarje tudi za politične in osebne cilje.

Posledice na gospodarskem področju

Na gospodarskem področju so od križarskih pohodov imela največji dobiček italijanska mesta, ki so za visoke vsote prevažala križarje na Bližnji vzhod. S tem je italijanska mornarica dosegla primat nad arabsko in bizantinsko mornarico. Močno so se okrepile Benetke, Genova in Pisa.

Zaradi križarjev in njihovih pohodov so postali sladkor, svila, žamet in steklena zrcala cenejši. Najpomembnejši posrednik med Vzhodom in Zahodom so postali Benečani. V tem času so Evropejci ceneje dobili agrume, začimbe, slonovino, steklo, diamante in žad. V matematiki se je po križarskih vojnah vse bolj uveljavljal desetiški sistem. Velik je bil tudi vpliv na arhitekturo; graditi so začeli večje gradove, ki so bili tudi bolj luksuzno opremljeni. Evropejci so se seznanili z bolj **naprednimi** metodami zdravljenja.

Trdnjava Krak des Chevaliers (v Siriji), ki so jo zgradili križarji.